

Pristup Johana Galtunga u oblasti rešavanja sukoba

TEORIJA I PRAKSA REŠAVANJA SUKOBA

6.12.2012.

Sadržaj izlaganja

- Značaj J. Galtunga
- „Mirnim sredstvima do mira: mir i sukob, razvoj i civilizacija”
- Teorija mira
- Teorija sukoba
- Metoda transcendencije sukoba
- Dijalog kao tehnika rešavanja sukoba
- Galtungov pristup u praksi

Johan Galtung (1930)

- Doktorat iz matematike i sociologije
- Osnivač discipline
- Više od 100 knjiga i preko 1000 članaka
- Osnovao PRIO 1959. godine
- Osnovao JPR 1964. godine
- Osnovao prvu katedru za studije mira i sukoba 1969. godine u Oslu

- Najznačajnije ideje: pozitivni i negativni mir, izgradnja mira (peacebuilding), strukturno nasilje i strukturni imperijalizam, trougao sukoba, itd.

- „...njegov opus je toliko obiman i raznovrstan da je teško poverovati da pripada čoveku.”
Kenet Bolding

Mirnim sredstvima do mira

- Četiri teorije: teorija mira, teorija sukoba, teorija razvoja i teorija civilizacije
- Studije mira, „medicina“ društvenih nauka: dijagnoza – prognoza – terapija (kurativna i preventivna)
- Holistički i transdisciplinarni pristup
- Pozitivni i negativni mir
- Tipologija nasilja: direktno, strukturno, kulturno, nasilje vremena i nasilje prirode

Teorija mira

- Epistemološke osnove istraživanja mira: empirizam, kriticizam i konstruktivizam

- Pet vrednosnih teza studija mira:
 - Kad im se oduzmu vrednosti, studije mira postaju u opštem smislu studije društva, a preciznije studije sveta.

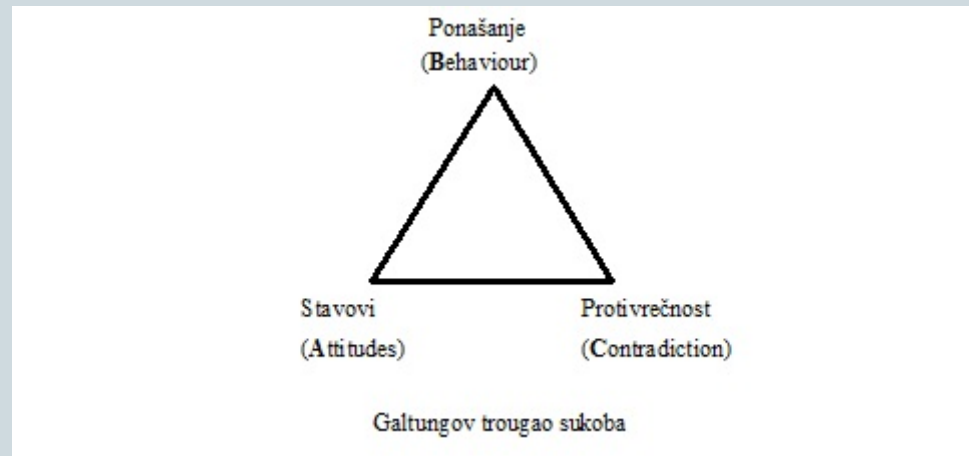

- Osnovna vrednost, mir, treba da bude precizno, ali ne suviše detaljno definisana.
- Poznavanje vrednosti nije isto što i podržavanje vrednosti.
- Minimalni konsenzus u pogledu vrednosti je neophodan; maksimalni konsenzus u pogledu vrednosti je nepoželjan.
- Objektivnost je intersubjektivnost; uslov za intersubjektivnost je eksplicitnost
- **Demokratija i ratobornost – 9 teorema**
- **Državni sistemi mira: disocijativni, asocijativni, konfederalni, federalni i unitarni**

Teorija sukoba

- Trougao sukoba – stavovi, ponašanje, protivrečnosti

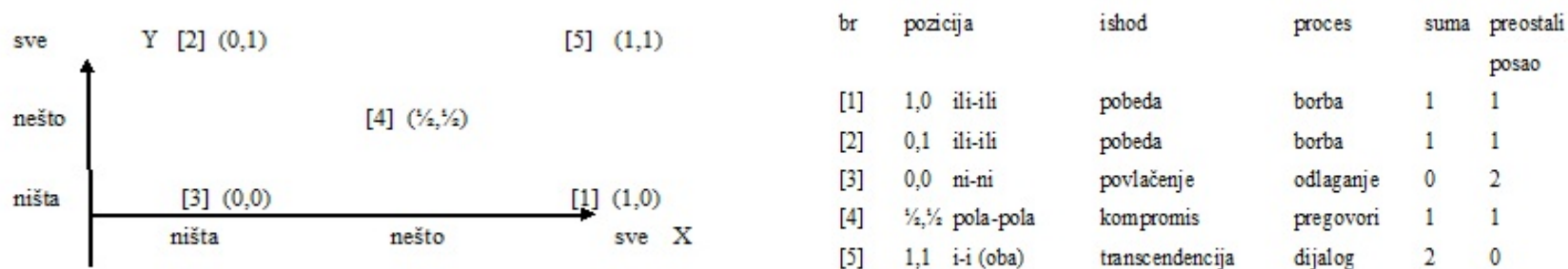

- Spor i dilema, strukturni sukobi i sukobi aktera
- Duboka kultura, duboko ponašanje, duboka struktura (protivrečnosti)
- Transformacija sukoba

Metoda transcencije sukoba

- Svako biće ima cilj; interesi, vrednosti i potrebe (legitimni ciljevi)

- Sudsko rešavanje sukoba
- Dijagonala mira: negativna transcencija – kompromis – pozitivna transcencija

Dijalog

- Empatija
- Kreativnost: izomorfizam, postavljanje postojećih elemenata u drugačiji odnos, identifikacija zajedničkih aksioma verovanja
- Dijalog: metoda ispitivanja, utvrđivanje legitimnih ciljeva, „meko” pregovaranje, nema pobjednika i poraženih

Praksa

- Južna Afrika: Komisija za istinu i pomirenje
- Ekvador i Peru: binacionalna zona
- Predlog za SFRJ, 1992. godine: Slovenija (kakva danas postoji); Hrvatska (federacija u kojoj srpske teritorije čine jednu federalnu jedinicu) koja bi obuhvatila i Herceg-Bosnu; bošnjačka država sa Sarajevom kao glavnim gradom; nezavisna Republiku Srpsku (koja bi imala pravo da samostalno uredi odnose sa Srbijom); Srbija (bez Kosova i Metohije); nezavisno Kosovo (federacija s dva srpska kantona); federalizovana Makedonija i federalizovana Crna Gora
- Kosovo, 2010. godine: konfederalizacija i kantonizacija

Preporučena literatura

- Johan Galtung, *Mirnim sredstvima do mira: mir i sukob, razvoj i civilizacija*, Službeni glasnik/ Jugoistok XXI, Beograd, 2009.
- Johan Galtung, *Transcend and Transform: An introduction to conflict work*, Pluto Press/Transcend, London, 2004.
- Wilfried Graf, et al, „Counselling and training for conflict transformation and peace-building: The TRANSCEND approach”, in: Charles Webel and Johan Galtung (eds.), *Handbook of Peace and Conflict Studies*, Routledge, 2007.